

Tapahtumien yhteisöllinen Espoo -kehitysohjelman puolivälitarkastelu

31.7.2023

1. Yhteenveto ohjelman kokonaistilanteesta

Tapahtumien yhteisöllinen Espoo -kehitysohjelman tavoitteena on kehittää Espoota asiakaslähtöiseksi ja toimivaksi tapahtumakaupunki, jossa asukkaiden, kumppanien ja yritysten tuottamat tapahtumat elävöittävät kaupunkia ja sen elinvoimaisuutta. Ohjelmatyön avulla luodaan edellytykset erityisesti suur tapahtumien sujuvalle järjestämiselle Espoossa. Lisäksi ohjelmatyön kautta tuetaan asukkaiden hyvinvointia ja vahvistetaan Espoon kansainvälisyyttä sekä luodaan edellytyksiä tapahtuma-alan työllisyydelle. Samanaikaisesti yhä kasvava tapahtumien määrä vahvistaa positiivista kaupunkikuvaa ja kaupungin näkyvyyttä kansallisesti ja kansainvälisesti. Espoon kaupungilla on yhä merkittävämpi rooli tapahtumien mahdollistajana ja edellytysten kehittäjänä.

Ohjelmalla on kolme hyötytavoitetta: 1. Edistetään asukas- ja asiakaslähtöisen Tapahtumakaupunki Espoo -palvelukokonaisuuden kehittymistä, 2. Espoo 50 vuotta kaupunkina -vuosi toteutetaan verkostoissa ja monipuolisina kumppanuuksina ja 3. Espoo on houkutteleva ja kilpailukykyinen kumppani kansallisille ja kansainvälisille suur tapahtumille.

Tapahtumien yhteisöllinen Espoo -ohjelman hyötytavoitteet edistävät Espoo-tarinan tavoitteita tukemalla yhdessä tekemistä, osallisuutta, hyvinvointia, elin- ja pitovoimaa, kestävä kehitystä ja koronasta toipumista. Hyötytavoitteiden toteutuminen on edistynyt suunnitellusti. Tavoitteiden toteuttamista edistäviä konkreettisia toimenpiteitä avataan yksityiskohtaisemmin kunkin hyötytavoitteen käsittelyn yhteydessä.

Vuonna 2022 toteutettiin onnistuneesti hyötytavoite 2 kokonaisuudessaan (Espoo 50 vuotta kaupunkina -teemavuoden toteuttaminen). Puolivälitarkastelun yhteydessä ehdotetaan valtuustolle hyötytavoitteen päivittämistä valtuuston päätettäväksi. Ehdotuksen mukaan hyötytavoite 2 keskittyy jatkossa Espoo-päivän toimintakonseptin kehittämiseen osallisuusteemaa vahvistamalla ja Espoo 50 -teemavuoden oppeja hyödyntäen siten, että se läpäisee koko kaupunkiorganisaation ja kumppaniverkoston entistä vaikuttavammin.

2. Ohjelman tilanne ja tulokset hyötytavoitteittain

Ohjelman työ on edennyt sujuvasti sekä poikkihallinnollisen yhteistyön että verkostomaisen kumppanin näkökulmasta. Poikkihallinnollisten tapahtumaprosessien ja eri tulosyksiköiden ja viranomaisten välinen yhteistyö on käynnistynyt ja tuottanut konkreettisia tuloksia mm. yhteisiä käytänteitä tapahtumalupien ja alueiden läpikäyntiin. Myös erityisesti kesäfestivaalien määrä on kasvanut ohjelmakauden aikana noin 80 % verrattuna vuoteen 2019. Ohjelman avulla on työllistetty tapahtuma-alaa ja alan elpymistä koronan jälkeen.

Ohjelmasuunnittelussa on tunnistettu tarve tuottaa tapahtumatyön kehittämistä edistävää tietoa, kyselyitä ja selvityksiä tiedolla johtamisen ja strategisten valintojen tueksi. Tapahtumamäärien kasvun myötä on havaittu tarve kuvata ja määritellä kaupungin tapahtumaperiaatteet ohjelmaryhmän, muiden keskeisten viranhaltijoiden ja sidosryhmien kanssa. Työtä tehdään työpajoissa sekä erilaisten kyselyjen ja selvitysten avulla.

Ohjelmatyön päästyä käyntiin keväällä 2022 on haettu yhä enemmän ohjelmien välistä yhteistyötä. Tätä tullaan jatkamaan loppukauden ajankin. Elinvoimainen Espoo ja Tapahtumien yhteisöllinen Espoo -ohjelmat tukevat yhteistyössä yhteisöllisen Kupla-klubin toimintaa. Kupla on moderni tapahtumapaikka ja esiintymistila Tapiolassa, joka toimii kohtaamispaikkana kansainvälisille osajille ja opiskelijoille.

Kehitysohjelma tekee yhteistyötä myös Hyvinvoiva Espoo -ohjelman kanssa tukien uuden, valtuustotoiveesta alkunsa saaneen, esteettömän ja saavutettavan nuorten tapahtuman

toteuttamista Espoonlahden urheilupuistoon syyskaudella 2023. Tapahtumaa koordinoivat kaupungin nuorisopalvelut ja Kehitysvammaliitto.

Yhdessä Kestävä Espoo -ohjelman kanssa etsitään keinoja kestäväen kehityksen entistä parempaan huomioimiseen ja toteuttamiseen tapahtumatyössä. Uusilta tapahtumaehdotuksilta tullaan edellyttämään selvitystä kestäväen kehityksen ja ekologisuuden huomioimisesta tapahtumien järjestämisessä. Kestäväen tapahtuman toteuttamissuunnitelmaa vaaditaan mahdollisilta kumppaneilta kaupungille tehtävässä yhteistyöehdotuksessa ja tapahtumapalautteessa. Tapahtumajärjestäjiltä edellytetään esimerkiksi Ekokompassia tai muuta vastaavaa sertifikaattia.

Hyötytavoite 1: Edistetään asukas- ja asiakaslähtöisen Tapahtumakaupunki Espoo - palvelukokonaisuuden kehittämistä

Ohjelmakauden aikana rakennetaan poikkihallinnollisia viranomaisprosesseja, jotta tapahtumien järjestäminen Espoossa on sujuvaa ja selkeää. Valmistelu edistyy suunnitelman mukaan ja työ on käynnistynyt positiivisin tuloksin. Prosesseja valmistellaan vuonna 2022 perustetussa poikkihallinnollisessa olosuhteet ja luvat -ryhmässä. Ryhmässä työskentelevät rinta rinnan kaupungin lupaviranomaiset, isoja tapahtumia tuottavat kaupungin yksiköt sekä poliisi ja pelastuslaitos turvallisuusviranomaisina. Yhteistyöryhmä on työstänyt toiminnalleen Espoo-tarinasta lähtevän tavoitteen ja tehtävät, tapahtumanjärjestämisen asiakaspolun, roolit sekä toiminnan vakiinnuttamisen suunnitelman. Vuosi 2023 on ryhmän ensimmäinen kokonainen toimintavuosi, jonka aikana ryhmän toimintamalli vakiintuu.

Hyötytavoitteen saavuttamiseen liittyy olennaisesti tapahtumanjärjestämiseen tarvittavan ajankohtaisen tiedon koonti. Tapahtumanjärjestäjien tarpeisiin on koottu verkkosivusto, jonka sisältö on tehty poikkihallinnollisena työnä. Kehitystyö jatkuu työkalujen kehittämisen osalta, esimerkiksi tullaan selvittämään sähköisten lupapalveluiden käyttöönottoa.

Osana tapahtumajärjestäjien tietopankkia kootaan yhteen kaupungin tapahtuma-alueet. Alueista ja tapahtumainfrastruktuurista, kuten sähköstä, vedestä ja liikenneyhteyksistä, kertyi arvokasta kokemusta ja tietoa ohjelmakauden alussa, kun kehitysohjelman mahdollistamana Espoossa järjestettiin ensimmäisen kerran useita, uusia ja isoja festivaaleja kesäkaudella 2022 osana Espoo 50 vuotta kaupunkina -teemavuotta.

Hyötytavoitteen mittarit ohjelmasuunnitelmassa:

- 1) Palvelukokonaisuutta esittelevän Espoo.fi-sivuston tavoittama tapahtumatoimijoiden määrä
- 2) Kyselytutkimuksen ja auditoinnin avulla ammattilaisilta saatu palaute (tapahtumajärjestäjän) ohjeistuksesta

Tapahtuma-alustan työstö on käynnissä ja sen auditointi saadaan toteutettua syksyn 2023 kuluessa. Sivuston tavoittamia kävijämääriä tarkastellaan julkaisun jälkeen kuukausittain. Ensimmäinen kyselytutkimus ja auditointi toteutetaan tapahtuma-alan ammattilaisille lokamarraskuussa 2023.

Hyötytavoite 2: Espoo 50 vuotta kaupunkina -vuosi toteutetaan verkostoissa ja monipuolisina kumppanuuksina

Teemavuosi toteutettiin hyötytavoitteen mukaisesti verkostomaista toimintamallia hyödyntäen ja yhdessä kumppanien kanssa. Kehitysohjelmatyön avulla oli mahdollista toteuttaa uusia yhteistyötapahtumakokeiluja ja teemavuoden viestintää. Teemavuoden toteutuksesta koottiin loppuraportti, joka valmistui huhtikuussa 2023. Raportti sisältää mm. vuoden aikana toteutuneet kumppanuudet, markkinointitoimenpiteet ja mukaan teemavuoden sisältöön ilmoitetut tapahtumat osallistujamäärineen.

Kaikkineen Espoo 50 vuotta kaupunkina -teemavuoden tapahtumat tavoittivat noin 600 000 espoolaista arjessa ja juhlassa. Teemavuoden huipentaneilla Espoo juhlii! -viikolla ja Espoo-

päivänä toteutui yhteensä yli kolmesataa tapahtumaa, joissa vieraili yli 140 000 kävijää. Juhlaviikkoa vietettiin myös varhaiskasvatuksen toimipisteissä ja kouluissa.

Mittarit ohjelmasuunnitelmassa:

- 1) Ohjelman kautta vuoden 2022 tapahtumien tukemiseen käytetty summa
- 2) Uusien tapahtumien määrä
- 3) Uusien tapahtumien kävijämäärät

Ensimmäiseen mittariin tulos: teemavuoden tapahtumien tukemiseen ja toteuttamiseen käytettiin yli 50 % kehitysohjelman budjetista eli 105 000 €. Raha käytettiin suoraan palveluiden ostoon tapahtuma-alan toimijoilta (esiintyjät, urheiluseurat, tapahtumatekniikka) sekä tapahtumien rahoittamiseen eli edistettiin suoraan tapahtuma-alan elpymistä koronan jälkeen.

Toisen mittarin mukaisia uusia, kokoluokaltaan vaihtelevia tapahtumia syntyi teemavuoden aikana runsaasti. Eniten näkyvyyttä saivat suur tapahtumat (hyötytavoite 3), mutta myös pienempiä uusia tapahtumia syntyi, eritoten Espoo juhlii! -viikon aikana.

Kolmanteen mittariin tuloksena on teemavuoden aikana järjestettyjen uusien suur tapahtumien (Tapiola Festivaali, Espoon Viinijuhlat, CNNCT, Elisa Masters, Rainbow River -valotapahtuma Kirkkopuistossa, Espoon uusivuosi) kävijämäärä yli 60 000, ja lisäksi uutena tapahtumakokonaisuutena toteutettiin Espoo juhlii! -viikko.

Espoon Viinijuhlista, Tapiola Festivaalista ja Espoon uusivuosi -tapahtumasta toteutettiin myös kävijätutkimukset. Espoo 50 vuotta kaupunkina -vuoden näkyvyyttä ja tavoitettavuutta tutkittiin osana tapahtumatutkimuksia.

Koska vuoden 2022 Espoo 50 -teemavuosi toteutui kaikkineen, esitetään valtuustolle hyötytavoitteen 2 päivittämistä muotoon *Hyödynnetään espoolaisten omaa kaupunkipäivää Espoo-päivää ja sen tuotantomallia alustana uusien toimintamuotojen kokeiluun ja asukososallisuuden vahvistamiseen*. Uusi muotoilu nostaa keskiöön Espoo-päivän konseptin hyödyntämisen keinona osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisäämiseksi. Espoo-päivä on kaikille avoin kaupunkijuhla, missä asukkailla on merkittävä järjestämisrooli. Tätä roolia halutaan vahvistaa ohjelmatyön kautta helpottamalla pienten tapahtumien järjestämistä dialogia lisäämällä ja esteitä poistamalla.

Hyötytavoite 3: Espoo on houkutteleva ja kilpailukykyinen kumppani kansallisille ja kansainvälisille suur tapahtumille

Neuvottelut tulevien vuosien kansallisista ja kansainvälisistä suur tapahtumista ovat käynnissä. Suur tapahtumiin soveltuvien alueiden ja tilojen kartoitustyö jatkuu. Suur tapahtumajärjestäjien yhteydenotot kaupungin suuntaan ovat kasvaneet ja kiinnostus järjestää tapahtumia Espoossa on edelleen nousussa. Tietoisuus kaupungin tapahtumamyönteisyydestä on kasvanut uusien suur tapahtumien myötä.

Isoja urheilu- ja liikuntatapahtumia järjestetään kuluneenkin vuoden aikana useita mm. Leppävaaran stadionilla yleisurheilun alle 23-vuotiaiden EM-kilpailut, taitoluistelun Finlandia Trophy Espoo ja GP-kilpailut sekä e-urheilutapahtuma Elisa Masters Espoo Tapiolan urheilupuistossa Metro Areenalla.

Valtakunnallinen Taitaja 2023 -tapahtuma Metro Areenalla ja Urheilupuistossa keräsi kävijöitä eri puolilta Suomea noin 85 000.

Kesäkaudella 2023 toteutuneita festivaaleja olivat mm. Espoon viinijuhlat Haukilahden satama-alueella, Visio-festivaali Otaniemessä, CNNCT vol. 2 Kulttuuriaukiolla, Tapiola Festivaalit Espoon urheilupuistossa ja Weekend Festival Vermossa. Ohjelmakauden kuluessa on

tunnistettu tarve suur tapahtumille varattujen alueiden huomioimisesta kaupunkisuunnittelussa. Hyvät liikenneyhteydet ja tapahtumainfra ovat merkittävässä roolissa uusien tapahtumien saamisessa.

Hyötytavoitteen mittariksi kirjattiin yli 10 000 hengen suur tapahtumien määrän kasvu 20 %:lla vuoden 2019 viidestä tapahtumasta vuoteen 2024 mennessä. Vuonna 2022 uusia, ohjelmatyön kautta toteutuneita suur tapahtumia oli yhteensä 2 (Viinijuhlat ja Tapiola Festivaali). Kesällä 2023 uusia suur tapahtumia järjestettiin edellisten lisäksi kaksi, Visio Festival ja Weekend Festival. Tavoitearvo toteutuu vuoteen 2025 mennessä.

Kehitysohjelmatyöllä edistetään kestäväen kehityksen tavoitteiden toteutumista Espoossa velvoittamalla tapahtumanjärjestäjiä kuvaamaan tapahtumien kestäväen kehityksen suunnitelmat, tarjoamalla tietoa Espoon kestäväen kehityksen ohjelmasta sekä kiertotaloutta tukevista toimista tapahtumissa.

Tapahtumia tehdään kumppanuuksien kautta yhteistyössä. Tapahtumat tukevat työllisyyttä ja tuovat toimeentuloa, sekä tapahtumanjärjestäjille että alueen palveluyrityksille. Vaikuttavuutta mittaavaa tilastotietoa ja mittareita tulee kehittää tulevaisuudessa, jotta kestäväen kehityksen toteutumista pystytään osoittamaan myös numeerisesti.

Tapahtumat kannustavat osallistumaan ja osallisuuteen ja näin edesauttavat osallisuuden vahvistumista. Ne antavat mahdollisuuksia ja tilaisuuksia avoimille kohtaamisille. Tapahtumat tuovat osallistujille hyvinvointia ja viihtyvyyttä. Kehitysohjelma mahdollistaa asukkaiden omaehtoista toimintaa mm. tukemalla Espoo-päivän tapahtumia. Yhteisölliset tapahtumat ovat saavutettavia ja tasa-arvoisia.

3. Toimintaympäristön muutokset ja riskit ohjelmatyössä

Kehitysohjelman käynnistyessä toimintaympäristön riskeinä nähtiin pandemiasta toipumiseen liittyviä asioita, kuten yleisön palaaminen tapahtumien pariin. Nyt nähtävillä on tapahtumien kysynnän positiivista kasvua. Tapahtuma-alan yrityksillä ajankohtaisina haasteina ovat osittain pandemian aiheuttama työvoimapula ja kustannusten nousu kautta linjan.

Tapahtumaturvallisuuteen liittyvien riskien tunnistaminen ja ennakointi ovat keskeinen osa tapahtumatyötä. Turvallisuutta lisäävät hyvät liikenneyhteydet ja viranomaisyhteistyö. Poikkihallinnollisella viranomaistyöllä kyetään ennakoimaan riskejä ja varautumaan turvallisuustilanteen heikkenemiseen. Ukrainan sodan vaikutukset näkyvät alalla logistiikkaketjujen hidastumisena ja kallistumisena.

Asukkaiden informointi suur tapahtumissa on hoidettava asianmukaisesti ja ohjelmatyön kautta tapahtumanjärjestäjiä veloitetaan asukasinfojen järjestämiseen ja dialogin lisäämiseen. Tätä työtä on kehitetty ohjelmatyön kautta.

Tapahtumia kannustetaan tekemään asukaslähtöisesti aktiivisten yhdistysten ja yritysten voimin. Tämä koskee erityisesti kaupungin omaa Espoo-päivää, jonka kehittämisessä on kontaktoitu mm. asukasyhdistyksiä ja pyydetty heiltä kehittämis ehdotuksia kaupunkijuhlan kehittämiseen.

Ohjelmatyössä varaudutaan toimintaympäristön epävakaaseen tilanteeseen mm. verkostoitumalla muiden tapahtumakaupunkien ja toimijoiden kanssa. Osaavan ja sitoutuneen henkilöstön merkitys on suuri tapahtumapalveluiden ja niiden laadun kehittämisen kannalta pidemmällä aikavälillä. Ohjelman avulla on onnistuttu herättämään poikkihallinnollista yhteistyötä ja tukemaan uusien tapahtumien saamista Espooseen.

Poikkihallinnolliseen yhteistyöhön sitoutuminen eri yksiköissä organisaation sisällä on hyötytavoitteen 1 toteutumiselle riski. Tähän varaudutaan aktiivisella sisäisellä viestinnällä ja tunnistamalla yhteistyöhön sitoutumisen haasteet. Sisäisen tiedonkulun ja vuorovaikutuksen puute on riski yhteistyölle.

Ohjelmatyön jatkuminen seuraavalle valtuustokaudelle koetaan käynnistyneiden toimintojen ja rakenteiden näkökulmasta hyvänä mahdollisuutena.

4. Johtopäätökset ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi

Ohjelman kaikki kolme hyötytavoitetta etenevät etupainotteisesti. Hyötytavoitteiden 1 ja 3 toteuttaminen edellyttää koko ohjelmakauden mittaisia perusteellisia toimenpiteitä, vaikkakin jo ohjelmakauden ensimmäisellä puoliskolla on saavutettu merkittäviä konkreettisia edistysaskeleita. Kyseisten tavoitteiden toteuttamisen työ etenee ja jatkuu nykyisillä suunnitelmilla.

Hyötytavoite 2:n keskeisin tavoite, Espoo 50 -teemavuoden toteutus suoritettiin onnistuneesti vuoden 2022 kuluessa. Siitä saatujen oppien ja kokemusten perusteella ohjelmaryhmä on tunnistanut tarpeen päivittää hyötytavoitteen painopistettä Espoo-päivän kehittämiseen ja asukasosallisuuden vahvistamiseen kaupunkipäivää hyödyntäen. Espoo 50 -teemavuoden suunnittelussa ja toteutuksessa keskeisenä olleet arvot ja tarpeet tukevat myös Espoo-päivän yhteisöllisyyden vahvistamista. Ryhmän arvion mukaan Espoo-päivän kehitystyö toteuttaa Espoo-tarinan tavoitteita myös tulevaisuudessa.

Ohjelmakauden edetessä ohjelmatyössä paneudutaan kaupungin tapahtumallisuuden edistämisen lisäksi vaikuttavuuden tutkimiseen tiedolla johtamisen työkaluilla ja tapahtumamarkkinoinnin sekä kaupunkitasoiseen tapahtumien hyödyntämissuunnitelman selvittämiseen. Tapahtumat ovat alusta ja työkalu positiivisen kaupunkinäkyvyyden luomiseksi ja uusien kohderyhmien kohtaamiselle. Ohjelmatyön painopistealueiksi nousevat aiempaa vahvemmin tapahtumien vaikuttavuuden tutkimus ja tapahtumamarkkinoinnin ja kumppanuuksien kehittämistyö. Tavoitteiden saavuttamiseksi tehdään työtä verkostoitumalla ja selkeillä, konkreettisilla toimenpiteillä, jotka edistävät osaltaan tapahtumakaupunki Espoo -kokonaisuuden rakentumista.

Ohjelmakaudella kaupungin tapahtumallisuus ja tapahtumatyö eri osa-alueineen on edistynyt konkreettisin askelin ja tapahtumien määrät kasvaneet. Ohjelma on tuonut painoarvoa tapahtumien edistämiseen kaupunkitasoisesti, ja Espoo 50 vuotta kaupunkina -teemavuoden toteuttamisen kautta positiivinen kaupunkinäkyvyys ja yhdessä tekemisen voima nostivat kiinnostusta erilaisiin kaupunkitapahtumiin entisestään. Kiinnostus tapahtumien järjestämiseen Espoossa on kasvanut ja erilaisia uusia yhteistyöehdotuksia nousee esille jatkuvasti. Espoon tapahtumamäärät ja tapahtumanäkyvyys ovat kasvaneet ja ohjelmakauden loppuun mennessä Espoosta kehkeytynee elävä ja toimiva tapahtumakaupunki.